

وضعیت اقتصادی آموزشی تعاونی های زنان روستایی استان سمنان

Educational and Economic Status of Rural Women's Cooperatives

مهرداد نیک نامی^۱، مونا بابایی^{۲*}، داود ثمری^۳

^۱ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار، ^۲ کارشناس ارشد ترویج و آموزش کشاورزی و عضو باشگاه

پژوهشگران دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار، ^۳ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار

(monaba63@yahoo.com)

E-mail: monaba63@yahoo.com

* نویسنده مسئول

چکیده

این مطالعه در استان سمنان، به منظور بررسی وضعیت اقتصادی و آموزشی تعاونی های زنان روستایی انجام گردید. در حال حاضر ۱۶۷ تعاونی در استان سمنان وجود دارد که ۶۹ واحد آنان فعال هستند و از این تعداد ۹ تعاونی مربوط به تعاونی زنان روستایی می باشد. در این مطالعه، از ۹۱۸ نفر از افراد عضو تعاونی ها ۱۱۰ نفر به روش نمونه گیری تصادفی ساده با انتساب متناسب به عنوان حجم نمونه برای پاسخ دادن به پرسشنامه تحقیق انتخاب شدند. روایی پرسشنامه از طریق نظر خواهی از متخصصین و صاحب نظران امر و پایایی آن از طریق آزمون پایلوت مورد تایید قرار گرفت. در نهایت تجزیه و تحلیل داده ها به کمک نرم افزار spss انجام شد. نتایج حاصل از یافته های تحقیق نشان داد که میزان سرمایه فعلی اعضا کمتر از یک میلیون ریال، میزان درآمد حاصل از شغل اصلی یک تا دو میلیون ریال می باشد. نتایج حاصل از آزمون t بیانگر آن است که بین سهام اولیه و سهام کنونی اعضا، سرمایه اعضا در بدو تاسیس شرکت و سرمایه فعلی آنان تفاوت معنی داری وجود دارد. همچنین نتایج به دست آمده از برگزاری دوره های آموزشی حاکی از آن است که برگزاری این دوره ها بسیار کم بوده است و تعداد محدودی از دوره های آموزشی از جمله گلیم بافی، جاجیم بافی، قالی بافی، کامپیوتر و مدیریت صنعتی برگزار گردیده و اعضای تعاونی هایی که در این دوره ها شرکت نموده اند از برگزاری چنین دوره هایی رضایت داشتند. در این مقاله پیشنهاداتی به منظور بهبود وضعیت اقتصادی و آموزشی تعاونی های مورد مطالعه ارائه خواهد گردید.

واژه های کلیدی: تعاونی زنان روستایی، وضعیت های اقتصادی، وضعیت های آموزشی

Abstract

This study in the province, to evaluate the economic and educational status of rural women were cooperative. Currently there are 167 cooperatives in the province in which they are active and 69 units of 9 cooperatives of rural women is related to the cooperative. In this study, 918 men from 110 member cooperatives to simple random sampling proportionate as the sample size for this study were to answer questionnaires. Poll of experts and scholars through its validity and reliability of the pilot test was confirmed. In the data analysis was performed using spss software. Results of findings showed that current users of capital is less than one million rials, the amount of income from main job is one to two million rials. T-test results indicate that the initial stock and shares of members present, capital investment company and their current members in the beginning there was a significant difference. T-test results indicate that the initial stock and shares of members present, capital investment company and their current members in the beginning there was a significant difference. The obtained results indicate that the holding of training courses These courses are very low and limited number of courses including kilim weaving, Jajim weaving, carpet weaving, computer and industrial management were held and members of cooperatives that have participated in the course of holding such courses were satisfied. The suggestions to improve economic and educational status of cooperatives will be presented.

Key Words: Rural Women's Cooperatives, Economic Status, Educational Status

مقدمه

زنان در گستره جهانی نقش عمده ای در فعالیت های اقتصادی دارند، اما فعالیت اقتصادی آنان در کشورهای در حال توسعه و از همه مهمتر در نواحی روستایی این جوامع شکل متفاوتی دارد. این فعالیت ها عمدتاً سنتی است، در داخل خانه انجام می شود، جنبه تولیدی دارد و در افزایش درآمد خانوار تأثیر بسزایی دارد. با این حال، زنان روستایی نامرئی ترین مشارکت کنندگان در فرآیند اقتصادی جامعه و خانواده می باشد. زنان نیمی از جامعه را تشکیل می دهند، بنابراین، عدم توجه به توانایی این بخش جامعه نتایج زیانباری را به دنبال خواهد داشت. امروزه زنان روستایی و زحمات آنان که همه اقشار جامعه از آن بهره مند می شوند، تا حدودی مورد توجه نهاد های اجتماعی من جمله تعاونی ها قرار گرفته است (Sonja, 2008).

روستاییان با انجام فعالیت های حرفه ای بر اساس همکاری و تعاون می توانند کار آیی و وضعیت اقتصادی خود را بهبود بخشند (صدیقی، ۱۳۸۱). تعاونی های مستقر در نواحی روستایی از جمله نهادهای اساسی در جوامع روستایی به شمار می آیند که با بکارگیری فنون و رهیافت های بدیل، توان روانشناختی و اقتصادی زنان روستایی را افزایش می دهند و مشارکت زنان را در توسعه جوامع روستایی تسهیل می کنند (Trauger et al, 2008). شرکت های تعاونی زنان را می توان از جمله تشکل های مردمی دانست که امکان جلب مشارکت های مردمی در جهت رسیدن به اهداف توسعه، یکپارچه کردن منابع انسانی، تجمع سرمایه های کوچک، ایجاد اشتغال با شرایط سهل و آسان و در نتیجه بالا بردن توان اقتصادی زنان را فراهم می نمایند (منصوری، ۱۳۸۵). زنان با حضور در تشکل ها علاوه بر برخورداری از مزایای اقتصادی، فرصت کسب تجربه در زمینه رهبری و مدیریت و همچنین شکستن حصارهای جدایی آنان از نیمه دیگر جامعه را به دست می آورند، به علاوه فعالیت در گروه های کاری زنان به آنان کمک می نماید تا حس خودباوری را که پیشیناز مشارکت در تشکلهاست، به دست آورند. بدون تردید تشکل های زنان بستر مناسبی است که چنانچه به دور از تبعیض و با رعایت برابری اعضا و در پرتو فرهنگ مشارکت عمومی

برای اشتغال شایسته زنان تشکیل شود، تأثیر بسزایی در جهت تحقق عدالت اجتماعی خواهد داشت. مشارکت زنان در قالب شرکت های تعاونی منجر به افزایش حضور آنان در فعالیت های جمعی در برابر فردی شده و آنان را به قشری فعال در جامعه تبدیل کرده است (نستعین و خورشیدی، ۱۳۸۴). به هر روی زنان به عنوان یکی از اصلی ترین حلقه های توسعه از نگاه برنامه ریزان و تحلیلگران، جایگاه ویژه ای دارند. آنان با حضور جدی در عرصه های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مسئولان را وادار کرده اند تا سهم جداگانه ای برایشان در نظر بگیرند؛ سهمی که بر اساس توانمندیشان تدارک دیده شده است. تعاون به عنوان یک حوزه فرابخشی، امکان شکوفایی توانمندی های کسانی را دارد که با سرمایه اندک وارد بازار کار می شوند (آجیلی و همکاران، ۱۳۸۸).

با توجه به نقش مهم زنان در فرایند توسعه روستایی، امر آموزش زنان دارای اهمیت بسیار زیاد بوده و در توسعه اقتصادی کشور و بهبود سطح زندگی اقشار روستایی و محروم جامعه نقش موثری دارد. آموزش زنان دارای اثر بخشی اجتماعی، اقتصادی می باشد که از آن جمله می توان به توانمندسازی زنان، آمادگی برای مشارکت در فعالیت های اقتصادی و اشتغال اشاره نمود (Puncher, 2000). برگزاری دوره های آموزشی از جمله راه های عملی افزایش سطح دانش و مهارت های افراد بشمار می رود. دوره های آموزشی که محتوای آنان متناسب با نیازهای واقعی شرکت کنندگان باشد، موجب افزایش تولیدات و در نهایت، بهبود کیفیت زندگی آنان می شود (AsadollahPour, 2005).

آموزش، توانایی انسان را در امر تولید بالا می برد زیرا در تولید، عامل انسانی، اساس کار بشمار می رود. چنانچه زنان روستایی به وسیله آموزش، مهارت های لازم و ضروری را کسب کنند، می توانند در تولید نقشی کارآمد داشته باشند و در نتیجه، درآمدهای متعادلی را کسب کنند. در این صورت مشکل نابرابری در توزیع درآمد ها حل شده و یا تخفیف می یابد. آموزش زنان دارای اثر بخشی اجتماعی، اقتصادی و شخصی می باشد که از آن جمله می توان به سلامت شخصی و خانوادگی، توانمندسازی زنان، آمادگی برای مشارکت در فعالیت های اقتصادی و اشتغال اشاره نمود (Puncher, 1993). جهت بهبود فرایند آموزش

زنان روستایی، ارزشیابی برنامه های آموزشی امری ضروری است. در استان سمنان برگزاری دوره های آموزشی بسیار کم بوده است و تعداد محدودی از دوره های آموزشی از جمله گلیم بافی، جاجیم بافی، قالی بافی، کامپیوتر، مدیریت صنعتی و بازاریابی برگزار گردیده و اعضای تعاونی هایی که در این دوره ها شرکت نموده اند از برگزاری چنین دوره هایی رضایت داشتند.

مطالعات انجام شده در بنگلادش حاکی از آن است که تعاونی های تولیدی از بزرگترین کارفرمایان اقتصادی محسوب می شوند. تعاونی ها از جایگاهی مناسب برای جذب افراد فقیر بومی در عرصه های مختلف فعالیت های اقتصادی برخوردارند. گسترش سرمایه-گذاری و منابع انسانی در استفاده بهینه از اقتصاد کشاورزی، کمک به اقتصاد روستا، ایجاد اشتغال پایدار در نواحی روستایی، جلوگیری از مهاجرت روستاییان، و ایجاد زمینه های ماندگاری در روستاها از جمله دستاوردهای تشکیل تعاونی ها در بنگلادش است (Benin, 2010).

بر اساس تحقیقات چامپکو در چین و کره جنوبی، تعاونی های تولید کشاورزی رهیافتی مناسب برای دستیابی به توسعه اقتصادی و اجتماعی و نیز تحقق عدالت اجتماعی به شمار می روند (Champko, 2006). زایمل معتقد است که با شکل گیری تعاونی ها، نوعی سازمان اجتماعی متوازن درسکونتگاه های روستایی شکل می گیرد (Zaymel, 2005).

رامان، در مطالعات خود روی ساختار و عملکرد تعاونی ها در هند، نشان داد که افزایش امکانات شرکت های تعاونی و افزایش سطح تولید و درآمد با حضور تعاونی ها رابطه مستقیم دارد (Raman, 2005).

در تحقیقی که توسط برد و دیگران (2001) در لاوا انجام شد، مشخص گردید در جوامع روستایی که بیکاری زنان بیشتر از بیکاری مردان است، ممکن است کارهای کوچک درآمدزا برای زنان جذاب باشد. در واقع امروزه زنان جزء گروه هایی از صاحبان شغل های کوچک درآمدزا می باشند که رشد سریعی در جامعه دارند

در تحقیق (Satio et all, 2000) متغیرهای سطح درآمد و آموزش بر مشارکت زنان روستایی در فعالیت تعاونی ها تاثیر گذار می باشد یعنی هر چه افراد از پایگاه اجتماعی و

اقتصادی بالاتری برخوردار باشند بیشتر در تعاونی‌ها فعالیت می‌کنند به نحوی که افراد طبقه پایین دارای کمترین تمایلات برای شرکت در این گونه فعالیت‌ها می‌باشند (Satio et all,2000).

چالپان (۲۰۰۷) هم معتقد است که مؤلفه‌های اساسی یک تعاونی موفق عبارتند از: آگاهی، درک و احساس نیاز اعضا و بهره‌برداران آتی شرکت نسبت به خدماتی که یک تعاونی اولیه می‌تواند در جهت بهبود وضعیت اقتصادی تدارک ببیند.

نتایج تحقیق علی بیگی و نکویی (۱۳۸۷) نشان می‌دهد که بین میزان شرکت در دوره‌های آموزشی، میزان رضایت از عملکرد تعاونی‌ها، چگونگی نگرش به تعاونی و سطح تحصیلات اعضا و بهبود فعالیت‌های اقتصادی تعاونی‌ها رابطه وجود دارد.

تایمنی (۱۳۸۵) معتقد است که آموزش مداوم و هدفمند اعضا در زمینه مسائل تعاونی کلید موفقیت نهایی تعاونی‌ها به شمار می‌رود.

تحقیق نوری (۱۳۸۴) نشان می‌دهد که سن، شغل اعضای تعاونی، میزان سهام و میزان درآمد سالانه اعضا در بهبود وضعیت اقتصادی تعاونی‌ها تاثیر گذار می‌باشد.

صفری شالی (۱۳۸۰) از جمله موانع توفیق مشارکت زنان در امور اجتماعی و اقتصادی به موانع آموزشی، فرهنگی و اجتماعی اشاره می‌کند.

بر این اساس در این مقاله تلاش شده است تا وضعیت اقتصادی آموزشی تعاونی‌های زنان روستایی استان سمنان بررسی شود.

هدف‌های تحقیق

هدف کلی تحقیق حاضر بررسی وضعیت اقتصادی آموزشی تعاونی‌های زنان روستایی استان سمنان می‌باشد. در راستای هدف فوق، اهداف اختصاصی زیر مد نظر قرار گرفتند:

۱- تعیین ویژگی‌های فردی اعضای تعاونی‌های زنان روستایی استان سمنان.

۲- تعیین ویژگی‌های اقتصادی زنان روستایی استان سمنان.

۳- مقایسه سهام و سرمایه اولیه و فعلی اعضا.

۴- تعیین وضعیت آموزشی تعاونی‌های زنان روستایی استان سمنان

روش شناسی تحقیق

تحقیق حاضر از نوع کاربردی و به روش توصیفی است. جامعه آماری این تحقیق شامل ۹۱۸ نفر از زنان روستایی عضو تعاونی استان سمنان می باشند. جهت تعیین حجم نمونه تحقیق از فرمول کوکران استفاده گردید که تعداد ۱۱۰ نمونه به صورت تصادفی با انتساب متناسب مشخص شد. جدول یک حجم نمونه در هر شهرستان را نشان می دهد. در این تحقیق برای جمع آوری اطلاعات مورد نظر از پرسشنامه استفاده گردید. روایی پرسشنامه از طریق پانل متخصصان و پایایی آن از طریق آزمون مقدماتی مورد تأیید قرار گرفت. در این تحقیق نحوه دستیابی به نمونه ها از طریق روش قرعه کشی بود. داده های گردآوری شده با استفاده از نرم افزار spss مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

جدول (۱) - توزیع فراوانی جامعه آماری و تعیین حجم نمونه (استان سمنان)

شهرستان	تعداد اعضا	تعداد حجم نمونه
سمنان	۳۵۰	۴۲
دامغان	۳۴	۵
گرمسار	۳۸	۴
دامغان	۱۷۱	۲۰
دامغان	۴۵	۵
شاهرود	۱۰۰	۱۲
شاهرود	۵۰	۶
شاهرود	۲۷	۳
شاهرود	۱۰۳	۱۳
جمع	۹۱۸	۱۱۰

نتایج، بحث و نتیجه گیری

یافته ها

ویژگی های فردی

- وضعیت گروه های سنی: با توجه به جدول ۲، میانگین سنی زنان روستایی مورد مطالعه، ۳۳/۳۱ سال بوده و بیشترین فراوانی (۳۲٪) در گروه سنی ۲۶ تا ۳۵ سال قرار دارد.
- وضعیت سواد: همان طور که در جدول ۲ نشان می دهد، بیشترین درصد فراوانی در جامعه مورد مطالعه، مربوط به افراد دیپلم و فوق دیپلم و بعد از آن مربوط به مقطع ابتدایی و راهنمایی می باشد.
- شغل اعضا: از بین افراد مورد مطالعه، ۷۴ نفر (۷۲/۵٪) خانه دار بوده و ۲۴ نفر (۲۳/۶٪) از افراد دارای شغل غیر کشاورزی می باشند.

جدول (۲) - توزیع فراوانی متغیرهای فردی زنان روستایی مورد مطالعه (n=۱۱۰)

متغیرها	گویه ها	فراوانی	درصد	درصد معتبر
سن †	کمتر از ۲۵ سال	۳۳	۳۰	۳۱/۲
	۲۶-۳۵ سال	۳۴	۳۰/۸	۳۲
	۳۶-۴۵ سال	۱۸	۱۶/۷	۱۷/۲
	۴۶-۵۵ سال	۱۹	۱۷/۱	۱۷/۸
	بالای ۵۵ سال	۲	۱/۸	۱/۸
	بدون پاسخ	۴	۳/۶	
جمع		۱۱۰	۱۰۰	۱۰۰
وضعیت سواد	خواندن و نوشتن	۴	۳/۶	۳/۸
	ابتدایی و راهنمایی	۲۴	۲۱/۸	۲۲/۶
	دیپلم	۱۷	۱۵/۵	۱۶/۰
	دیپلم و کاردانی	۴۷	۴۲/۸	۴۴/۴
	کارشناسی و بالاتر	۱۴	۱۲/۷	۱۳/۲
	بدون پاسخ	۴	۳/۶	
جمع		۱۱۰	۱۰۰	۱۰۰
شغل	کشاورزی	۴	۳/۶	۳/۹
	غیر کشاورزی	۲۴	۲۱/۸	۲۳/۶
	خانه داری	۷۴	۶۷/۳	۷۲/۵
	بدون پاسخ	۸	۷/۳	
جمع		۱۱۰	۱۰۰	۱۰۰

† میانگین سن زنان روستایی: ۳۳/۳۱، انحراف معیار: ۱۰/۴۹، ماکزیمم: ۶۱، مینیمم: ۱۸

ویژگی های اقتصادی

- سال عضویت در شرکت: با توجه به جدول ۳، بیشترین تعداد عضویت با ۴۵ درصد در بین سال های ۱۳۸۴-۱۳۸۷ بوده و کمترین تعداد عضویت مربوط به قبل از سال ۱۳۷۵ با سه درصد بوده است.
- تعداد سهام اولیه در بدو عضویت: بیشترین تعداد سهام ۳۰ و کمترین یک بوده است. همچنین تعداد سهام ۱۰-۱ با ۶۷/۴ درصد بیشترین سهام را شامل می شوند.
- تعداد سهام کنونی: همان طور که در جدول ۳ نشان می دهد، بیشترین تعداد سهام کنونی افراد مورد مطالعه به میزان ۱-۱۵ سهم با ۷۲/۵ درصد بوده است.
- میزان درآمد حاصل از شغل: با توجه به جدول ۳، بیشترین میزان درآمد در طبقه یک تا دو میلیون ریال با ۴۴/۶ درصد بوده است.
- میزان سرمایه عضو در بدو تاسیس شرکت: بیشترین میزان سرمایه در بدو تاسیس شرکت در طبقه کمتر از یک میلیون ریال به میزان ۴۶/۲ درصد بوده است.
- میزان سرمایه فعلی عضو: همان طور که در جدول ۳ نشان می دهد، بیشترین میزان سرمایه فعلی عضو در طبقه کمتر از یک میلیون ریال با ۴۴/۶ درصد بوده است.
- منبع درآمد دیگر: یافته های حاصل از جدول ۳ نشان دهنده این است که ۸۵/۳ درصد زنان روستایی منبع درآمد دیگری ندارند.
- دریافت وام از اداره تعاون: همان طور که در جدول ۳ نشان می دهد، ۸۴/۶ درصد افراد مورد مطالعه از اداره تعاون وام دریافت کرده اند.

جدول (۳) - توزیع فراوانی متغیرهای اقتصادی زنان روستایی مورد مطالعه (n=۱۱۰)

متغیرها	گویه ها	فراوانی	درصد	درصد معتبر
سال عضویت در شرکت	قبل از سال ۱۳۷۵	۳	۲/۷	۳
	۱۳۷۶-۱۳۷۹	۰	۰	۰
	۱۳۸۰-۱۳۸۳	۳۴	۳۰/۹	۳۴
	۱۳۸۴-۱۳۸۷	۴۵	۴۰/۹	۴۵
	بعد از سال ۸۸	۱۸	۱۶/۳	۱۸
	بدون پاسخ	۱۰	۹/۲	
	جمع	۱۱۰	۱۰۰	۱۰۰
تعداد سهام اولیه	۱-۱۰	۷۲	۶۵/۴	۶۷/۴
	۱۱-۲۱	۱۴	۱۲/۸	۱۶/۳
	۲۲-۳۲	۱۴	۱۲/۸	۱۶/۳
	بدون پاسخ	۱۰	۹/۰	
	جمع	۱۱۰	۱۰۰	۱۰۰
تعداد سهام کنونی	۱-۱۵	۷۴	۶۷/۳	۷۲/۵
	۱۶-۳۱	۱۰	۹/۲	۱۳/۶
	۳۲-۴۷	۴	۳/۶	۳/۸
	۴۸-۶۳	۰	۰	۰
	۶۴-۷۹	۰	۰	۰
	۸۰-۹۵	۸	۷/۳	۱۰/۱
	بدون پاسخ	۱۴	۱۲/۶	
	جمع	۱۱۰	۱۰۰	۱۰۰
††میزان درآمد حاصل از شغل	کمتر از ۱ میلیون	۱۷	۱۵/۶	۱۶/۴
	۱ تا ۲ میلیون	۴۷	۴۲/۸	۴۴/۶
	۳ تا ۴ میلیون	۲۴	۲۱/۸	۲۲/۸
	بیشتر از ۵ میلیون	۱۴	۱۲/۶	۱۶/۲
	بدون پاسخ	۸	۷/۲	
	جمع	۱۱۰	۱۰۰	۱۰۰
میزان سرمایه عضو در بدو تاسیس	کمتر از ۱ میلیون	۴۵	۴۰/۹	۴۶/۲

شرکت				
۳۵/۱	۳۰/۹	۳۴	۱ تا ۲ میلیون	
۰	۰	۰	۳ تا ۴ میلیون	
۱۸/۷	۱۵/۶	۱۷	بیشتر از ۵ میلیون	
	۱۲/۶	۱۴	بدون پاسخ	
۱۰۰	۱۰۰	۱۱۰	جمع	
متغیرها	گویه ها	فراوانی	درصد	درصد معتبر
میزان سرمایه فعلی عضو	کمتر از ۱ میلیون	۴۷	۴۲/۸	۴۴/۶
	۱ تا ۲ میلیون	۲۴	۲۱/۸	۲۲/۸
	۳ تا ۴ میلیون	۱۷	۱۵/۵	۱۶/۲
	بیشتر از ۵ میلیون	۱۴	۱۲/۷	۱۶/۴
	بدون پاسخ	۸	۷/۲	
	جمع	۱۱۰	۱۰۰	۱۰۰
منبع درآمد دیگر	بلی	۱۵	۱۳/۶	۱۴/۷
	خیر	۸۷	۷۹/۱	۸۵/۳
	بدون پاسخ	۸	۷/۳	
	جمع	۱۱۰	۱۰۰	۱۰۰
دریافت وام	بلی	۸۷	۷۹/۱	۸۴/۶
	خیر	۱۳	۱۱/۸	۱۵/۴
	بدون پاسخ	۱۰	۹/۱	
	جمع	۱۱۰	۱۰۰	۱۰۰

†† میانگین درآمد حاصل از شغل زنان روستایی ۱۸۲۴۳۲۴/۳۲ انحراف معیار: ۱۲۸۰۴۹۵/۸۶

بیشینه: ۶۰۰۰۰۰۰ کمینه: ۲۰۰۰۰۰۰

مقایسه سرمایه اولیه و سرمایه فعلی اعضای تعاونی

به منظور مقایسه میانگین متغیرهای تحقیق، از آزمون t-test استفاده شد. آزمون مقایسه میانگین تی نشان داد تفاوت آماری معنی داری بین سرمایه اولیه و سرمایه فعلی اعضای تعاونی وجود دارد. جدول شماره ۴ نشان دهنده میانگین سرمایه اولیه و فعلی اعضا می باشد.

جدول (۴) - مقایسه میانگین سرمایه اولیه و فعلی اعضای تعاونی

مولفه ها	میانگین سرمایه	انحراف معیار	آزمون t	سطح معنی داری
سرمایه اولیه	۴۹۶۷۶۴/۷۱	۸۸۳۷۹۸/۵۲۰		
سرمایه فعلی	۱۰۶۵۰۰۰/۰۰	۱۶۶۹۲۷۴/۱۲۹	-۴/۹۶۵	۰/۰۰۰

مقایسه سهام اولیه و سهام کنونی اعضای تعاونی

همچنین به منظور مقایسه میانگین سهام اولیه و سهام کنونی اعضای تعاونی، از آزمون t-test استفاده شد. جدول شماره نشان می دهد تفاوت آماری معنی داری بین سهام اولیه و سهام کنونی اعضای تعاونی وجود دارد.

جدول (۵) - مقایسه میانگین سهام اولیه و کنونی اعضای تعاونی

مولفه ها	میانگین سهام	انحراف معیار	آزمون t	سطح معنی داری
سهام اولیه	۹/۹۲۵۰	۷/۶۹		
سهام کنونی	۱۴/۶۶۲۵	۱۸/۲۸	-۳/۲۹۴	۰/۰۰۱

وضعیت آموزشی

- دیدگاه و نظرهای زنان روستایی مورد مطالعه در این تحقیق نسبت به برگزاری دوره های آموزشی نشان داد که با توجه به برگزاری دوره های محدود توسط وزارت تعاون این افراد نظر مساعدی نسبت به برگزاری این دوره ها را داشتند، به طوری که بیشترین میزان رضایت مربوط به دوره های آموزشی گلیم بافی، جاجیم بافی، قالی بافی می باشد که این دوره ها به مدت سه تا شش ماه برگزار شده بود همچنین اعضا از برگزاری دوره های کامپیوتر و مدیریت صنعتی و بازاریابی که به مدت یک ماه برگزار شده بود نیز خیلی زیاد رضایت داشتند. این دوره ها براساس نیاز اعضای تعاونی ها نیازسنجی، طراحی، برنامه ریزی و اجرا شده است. برنامه های آموزشی شرکت های تعاونی زنان استان سمنان متناسب با نیازهای تخصصی و مهارتی با هدف توانمند سازی اعضای شرکت تدوین شده و برطبق بند سوم از تبصره ۲ ماده ۲۵ قانون تعاون ۳٪ از سود شرکت های تعاونی باید به امر آموزش اختصاص داده شود.

بحث و نتیجه گیری

- نتایج حاصل از سن زنان روستایی نشان می دهد که جامعه مورد مطالعه به نسبت جوان می باشند.

- نتایج بررسی در زمینه میزان تحصیلات جامعه آماری نشان می دهد که گروه دیپلم و کاردانی با ۴۲/۸ درصد بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده است. ۳/۶ درصد خواندن و نوشتن، ۲۱/۸ درصد ابتدایی و راهنمایی، ۱۵/۵ درصد دبیرستان و تنها ۱۲/۷ درصد از جامعه آماری مدرک تحصیلی آنان کارشناسی و بالاتر می باشد. نتایج این بررسی، بیانگر این است که سطح تحصیلات دانشگاهی در میان افراد مورد مطالعه پایین است. این امر به نوعی بیانگر اختلاف نسبتاً زیاد بین میزان تحصیلات طبقات مختلف زنان روستایی در جامعه مورد مطالعه بوده و سطح تحصیلات دانشگاهی در میان افراد مورد مطالعه پایین می باشد.

- نتایج نشان دهنده آن است که از میان افراد مورد مطالعه، شغل ۶۷/۳ درصد جامعه آماری خانه دار، ۲۱/۸ درصد غیر کشاورزی و ۳/۶ درصد نیز به کشاورزی اشتغال دارند. این نشان دهنده آن است که درصد بسیار پایینی از زنان روستایی به کشاورزی اشتغال دارند.
- بررسی نتایج نشان می دهد ۶۷/۴ درصد افراد مورد مطالعه دارای ۱۰-۱ سهام، ۱۶/۴ درصد سهام ۲۱-۱۱ و ۱۶/۲ درصد ۳۲-۲۲ سهام اولیه در بدو عضویت دارند که بیشترین فراوانی مربوط به طبقه ۱۰-۱ و کمترین فراوانی مربوط به طبقه ۳۲-۲۲ می باشد و بیشترین فراوانی تعداد سهام کنونی مربوط به طبقه ۱۵-۱ سهام و کمترین مربوط به طبقه ۴۷-۳۲ سهام می باشد. این نتایج حاکی از آن است که تعداد سهام اعضا به مقدار جزئی افزایش یافته است.
- متوسط درآمد شغل زنان روستایی برابر با ۱۸۲۴۳۲۶/۳۲ میلیون ریال بود بیشترین فراوانی به طبقه ۲-۱ میلیون ریال با ۴۴/۶ درصد و کمترین به طبقه بیشتر از ۵ میلیون ریال با ۱۶/۲ درصد اختصاص داشت. این نشان دهنده آن است که درآمد زنان روستایی پایین و زیر خط فقر می باشد.
- متوسط سرمایه عضو در بدو تاسیس شرکت ۴۹۸۴۰۰/۰۰ میلیون ریال، کمترین آن ۱۰۰۰۰۰۰ میلیون ریال و بیشترین آن ۵۰۰۰۰۰۰۰ میلیون ریال می باشد. بیشترین فراوانی به طبقه کمتر از ۱ میلیون ریال با ۴۶/۲ درصد اختصاص دارد. این امر بیانگر آن می باشد که میزان سرمایه اعضا در بدو تاسیس تعاونی در حد متوسط می باشد.
- متوسط سرمایه فعلی عضو ۱۰۵۹۴۳۶/۶۲ میلیون ریال، کمترین آن ۱۰۰۰۰۰۰ میلیون ریال و بیشترین آن ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ میلیون ریال می باشد. بیشترین فراوانی به طبقه کمتر از ۱ میلیون ریال با ۴۲/۸ درصد اختصاص دارد. این امر بیانگر آن می باشد که میزان سرمایه فعلی اعضا نسبت به سرمایه اولیه در بدو تاسیس شرکت افزایش یافته است.
- نتایج نشان می دهد که ۸۵/۳ درصد از زنان روستایی منبع درآمد دیگری ندارند.
- نتایج حاصله نشان دهنده آن است که ۸۴/۶ درصد از افراد پاسخگو برای تامین هزینه های مالی تعاونی، از وام اداره تعاون استفاده نموده اند.

- نتایج حاصل از آزمون t بیانگر آن است که بین سهام اولیه و سهام کنونی اعضا، سرمایه اعضا در بدو تاسیس شرکت و سرمایه فعلی آنان تفاوت معنی داری وجود دارد. این بدین معنی است که سرمایه و سهام کنونی اعضا نسبت به سرمایه و سهام اولیه افزایش یافته است. - همچنین نتایج به دست آمده از برگزاری دوره های آموزشی حاکی از آن است که برگزاری این دوره ها کم بوده است و تعداد محدودی از دوره های آموزشی از جمله گلیم بافی، جاجیم بافی، قالی بافی، کامپیوتر و مدیریت صنعتی برگزار گردیده و اعضای تعاونی هایی که در این دوره ها شرکت نموده اند از برگزاری چنین دوره هایی رضایت داشتند.

پیشنهادها

- با توجه به پایین بودن سطح تحصیلات زنان روستایی در این تحقیق، پیشنهاد می شود جهت ارتقای سطح سواد آنان فرصت ها، امکانات و تسهیلات برای ادامه تحصیل آنان فراهم شود.

- با توجه به نتایج بدست آمده از مقدار سهام اعضا پیشنهاد می گردد که دولت به تعاونی های زنان روستایی که سهام کمی دارند تسهیلات مالی و اعتباری بیشتری بدهد تا کمبود سرمایه اولیه آنان جبران و آنان با زیان یا ورشکستگی روبه رو نشوند.

- براساس نتایج بدست آمده از سرمایه اعضا در بدو تاسیس شرکت پیشنهاد می گردد تا سرمایه گذاران در طرح های سرمایه بر تعاونی های زنان روستایی مشارکت داشته باشند تا بدین وسیله جبران کسری منابع مالی تعاونی ها بشود.

- در خصوص پایین بودن میزان درآمد زنان روستایی پیشنهاد می گردد زمینه های افزایش درآمد این قشر در بخش تعاون از طریق مشوق های مختلف مانند (معافیت مالیاتی، تسهیلات کم بهره با دوره بازپرداخت طولانی) انجام شود.

- با توجه به یافته های تحقیق مبنی بر برگزاری دوره های آموزشی در زمینه تعاونی، پیشنهاد می گردد که اداره تعاون استان سمنان نسبت به برنامه ریزی و برگزاری دوره های مربوطه اقدام نمایند.

- نظر به کارایی کلاس های آموزشی تعاونی ها در رفع نیازهای آموزشی اعضا، به برگزاری کلاس های آموزشی در راستای نیازهای واقعی زنان روستایی و تمرکز بر آموزش مهارت های شغلی متناسب با فعالیت های اقتصادی خانوار روستایی توجه بیشتری گردد.

منابع

- ۱- آجیلی، ع، منجم زاده، ز و اشرفی، پ (۱۳۸۸). بررسی مسائل و مشکلات تعاونی های زنان استان خوزستان و راه های ارتقای کمی و کیفی آنان. مجله تعاون، سال ۲۰، شماره ۲۰۸ و ۲۰۹.
- ۲- تایمی، ک. (۱۳۸۵). تعیین جایگاه تعاونی ها در هزاره جدید، رفع بحران ها و تطابق تعاونی ها با شرایط جدید، معاونت در هزاره سوم، انتشارات معاونت تحقیقات، آموزش و ترویج، وزارت تعاون، تهران.
- ۳- چالپان، ک. (۲۰۰۷). پیشرفت تعاونی ها، تعاونی ها در هزاره سوم، انتشارات معاونت تحقیقات آموزش و ترویج، وزارت تعاون، تهران.
- ۴- شالی، ر. (۱۳۸۰). نقش توانمندی اقتصادی و اجتماعی زنان در توسعه پایدار، مجموعه مقالات همایش اعتبارات خرد زنان روستایی، انتشارات دفتر امور زنان روستایی، معاونت ترویج و نظام بهره برداری، وزارت جهاد کشاورزی، تهران.
- ۵- صدیقی، ح. (۱۳۸۱). بررسی میزان موفقیت شرکت های تعاونی تولید روستایی استان مازندران. مجله علوم کشاورزی ایران سال ۳۳، شماره ۲.
- ۶- علی بیگی، ا و نکویی، ع. (۱۳۸۷). عوامل موثر بر میزان مشارکت اعضا در مدیریت تعاونی های روستایی شهرستان کرمانشاه، علوم کشاورزی ایران سال ۲، شماره ۳۹.
- ۷- منصور، ن. (۱۳۸۵). توانمندسازی زنان هدف ماست. مجله تعاون، شماره ۱۷۶، ۸-۱۶.
- ۸- نستین، ن و خورشیدی، ر. (۱۳۸۴). اشتغال زنان، خود باوری و تعاون، مجله تعاون، شماره ۱۶۷، ۴۴-۵۳.
- 9- AsadollahPour, Ali. (2005). Ranchers courses evaluation in Mazandaran Province. Journal of Mazandaran Agriculture Education Groups. Vol 2. No2.[Persian].
- 10- Benin, R. (2010), Assessing the Impact of Cooperation in Rural Development. New York: Free Press.
- 11- Bird, SH. R., Sappand, S. G. and Lee, M. Y. (2001). Small Business Success in Rural Communities: Explaining the Sex Gap, Rural Sociology, 66 (4), 507-531.
- 12- Champko, N. (2006), Cooperatives Group Work. Cambridge: Harvard University.
- 13- Puncher, D. (2000). Early childhood, family, and health issues in literacy: international perspectives (LRC/NCAL International Paper Ip93-2). Philadelphia, PA: University of Pennsylvania, National Center on Adult Literacy.
- 14- Raman, A. (2005), The Function of Coopetatives in India. New Delhi: Mahnata.
- 15- Satio, K. and Spurling, D. (2000). Developing Agriculture Extension for Women Farmers.
- 16- Sonja, N. (2008), Defining the co-operative difference, Journal of Socio-Economics, 37: 2168-2177.

- 17- Trauger,A, Suchs,C,Barbercheck,M,Kiernan,N and Findeis,J.(2008).Agriculture Education:Gender Identity and Knowledge Exchange.Journal of Rural Studies,24.pp.432-439.
- 18- Zaymel, G. (2005), Cooperatives and Local Development. New York: Macmillan.